

Holland Opera

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 600.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 600.000

Over de instelling

Stichting Holland Opera Xpress, Podiumkunsten, Jeugdpodiumkunsten, Amersfoort

Stichting Holland Opera Xpress (hierna: Holland Opera) maakt vanuit de Veerensmederij in Amersfoort nieuwe opera's voor een jong publiek. Deze worden opgevoerd in het eigen theater, op scholen in de regio, in theaters door het hele land en in het buitenland. In de opera's worden verschillende muziekstijlen gecombineerd en in toenemende mate andere disciplines als film en poppentheater geïntegreerd. De instelling ontwikkelt een eigen muziekeducatie-aanbod en zet zich in voor talentontwikkeling binnen het genre. Zij richt zich vooral op de leeftijdscategorie van 6 tot 12 jaar en maakt daarnaast jaarlijks één opera voor volwassenen.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.24 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Holland Opera Xpress een subsidiebedrag toe te kennen van € 600.000.

Holland Opera is het enige gezelschap in Nederland dat zich primair richt op jeugdopera. De instelling ontwikkelt ieder jaar een aantal nieuwe opera's en breidt in de periode 2021 – 2024 haar publieksgroep uit door ook opera's te maken voor kleuters en voor kinderen vanaf 12 jaar. Via coproducties en samenwerkingen met makers uit andere disciplines draagt zij bij aan de artistieke vernieuwing van het genre. Ook biedt ze nieuw talent de kans zich onder haar begeleiding te ontwikkelen, en verleent ze compositieopdrachten aan jonge, vrouwelijke componisten.

Holland Opera levert een grote bijdrage aan de cultuureducatie in de regio. Ze is goed geworteld in de provincie Utrecht en uitstekend in staat publiek aan zich te binden. Ze heeft een gezonde bedrijfsvoering met een hoog percentage eigen inkomsten. De raad ziet echter nog ruimte voor verbetering in de toepassing van de codes.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Holland Opera maakt artistiek hoogwaardige producties. Ze bedient een jong publiek met grote verhalen over actuele thema's als gender, milieu en oorlog en blijft zich ontwikkelen, onder meer door interessante samenwerkingen aan te gaan. Daar is het zeer geslaagde 'Ruimtevlucht', een coproductie met Het Houten Huis, een voorbeeld van.

De raad is enthousiast over de plannen voor periode 2021 – 2024. De instelling brengt een gevarieerd aanbod aan onderwerpen en maatschappelijke thema's. Holland Opera wil nog beter aansluiten bij de belevingswereld van het jonge publiek, door grote, universele verhalen te vertellen naar persoonlijke dilemma's. De raad verwacht dat dit de zeggingskracht van het werk zal vergroten. De instelling daagt hedendaagse componisten uit zich te verhouden tot het werk van de klassieke componisten en geeft ruimte aan niet-westerse invloeden en andere nieuwe geluiden. Ook is de raad enthousiast over de voorgenomen interdisciplinaire samenwerkingen. De instelling gaat onder meer urban genres, poppenspel en film in de nieuwe jeugdoperaproducties integreren.

Omdat de ervaring leert dat er behoefte is aan aanbod voor kleuters en voor kinderen van 12 jaar en ouder, gaat Holland Opera ook voor deze doelgroepen producties ontwikkelen. Naast aanbod voor de jeugd ontwikkelt ze jaarlijks een opera op locatie voor volwassen publiek.

Holland Opera vervult nationaal en internationaal een voorstrekkersrol op het gebied van jeugdopera. Dit blijkt onder meer uit het feit dat operahuizen in Duitsland en Denemarken de producties van Holland Opera jaarlijks in hun repertoire opnemen. Daarnaast speelt Holland Opera ook geregeld voorstellingen op festivals in het buitenland.

Vernieuwing

Holland Opera levert een goede bijdrage aan de vernieuwing van het jeugdpodiumkunstenlandschap. Zij speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van het genre door ieder jaar een aantal nieuwe opera's te produceren en daarbij genre-overstijgend te werk te gaan. Zo wordt samengewerkt met choreografen uit de urban dans, met Mr. Beam, Duda Paiva Company en met componisten in uiteenlopende muziekstromingen.

Niek Idelenburg en Joke Hoolboom vormen de artistieke kern van het gezelschap. De raad is verheugd over de ambitie ook andere makers de ruimte te geven onder de vlag van Holland Opera hun eigen producties te ontwikkelen.

De raad waardeert de inzet voor de ontwikkeling van nieuw operatent. De instelling organiseert jaarlijks pitches, waarbij nieuwe (niet altijd jonge) makers voorstellingsconcepten indienen. Een aantal van deze concepten wordt verder ontwikkeld tot nieuwe jeugdoperaproducties. Ook neemt Holland Opera vanaf 2021 deel aan Standplaats Midden, een netwerk van podiumkunstinstituten in de provincie Utrecht, dat zich inzet voor de ontwikkeling van nieuw podiumkunstentalent.

Holland Opera geeft vier jonge vrouwelijke componisten de opdracht nieuw werk te schrijven. De raad is daar enthousiast over, aangezien composities van vrouwen nog steeds ondervertegenwoordigd zijn.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Holland Opera is een financieel gezonde organisatie. Haar liquiditeit, haar solvabiliteit en haar weerstandsvermogen zijn goed. De instelling heeft een zeer hoog eigen inkomstenpercentage van ongeveer 60 procent en heeft substantiële sponsorinkomsten. Daarnaast genereert ze inkomsten uit de verhuur van het eigen pand en uit donaties van Vrienden (particulieren).

De locatieproducties voor volwassen publiek genereren sponsor- en publieksinkomsten en dragen bij aan het vergroten van de naamsbekendheid. Uit eigen publieksonderzoek blijkt dat bezoekers van deze opera's vervolgens met hun (klein)kinderen ook de jeugdopera's bezoeken.

Holland Opera volgt de cao Toneel en Dans voor de honorering van haar kantoorpersoneel. Deze cao dient ook als richtlijn voor het honoreren van zzp'ers, waarbij een opslag van 40 procent voor de sociale lasten wordt toegepast. Met technici, dramaturgen en ontwerpers spreekt de instelling een projectprijs af. Dit is niet in overeenstemming met de Fair Practice Code omdat hierdoor niet inzichtelijk is of de gemaakte uren daadwerkelijk worden uitbetaald.

Holland Opera beschrijft dat de directie in de uitvoering van de producties meewerkt als regisseur, dirigent of zanger. De raad vindt dat een onwenselijke situatie. Het onvoldoende scheiden van bestuur en uitvoering brengt een risico met zich mee voor de sociale veiligheid op de werkvloer.

De raad vindt de personele beheerslasten en aantal fte's hiervoor, aan de lage kant. De begroting laat een bescheiden toename zien in tijdelijk/vast personeel, maar het aantal fte's voor deze post blijft relatief laag. Per 2020 is een zakelijk assistent aangenomen, ter versterking van de directie en om de werkdruk te verlagen, die mogelijk doorgroeit tot zakelijk directeur. De raad vindt dit verstandig.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Holland Opera heeft een sterk educatieprogramma. Zowel de educatieve activiteiten rondom de voorstellingen als de binnenschoolse educatie zijn van hoge kwaliteit. De instelling is betrokken bij 'Klasse Theater', een 'Cultuureducatie met Kwaliteit'-project voor de uitwisseling van educatief aanbod en schoolvoorstellingen in verschillende regio's. Naast Holland Opera zijn Het Houten Huis, Het Laagland, de Stilte en Kwatta hierbij aangesloten.

De instelling heeft een eigen educatieprogramma 'Muziek-Xpress', dat is ontwikkeld in samenwerking met het basis- en voortgezet onderwijs en vier Amersfoortse scholen uit het speciaal onderwijs. De raad is erg enthousiast over het initiatief 'Tafelmuziek' waarbij kinderen klassikaal de tafels leren zingen. Hiermee wordt muzikeducatie vakoverstijgend ingezet. Het idee is niet geheel nieuw, maar slaat goed aan. Vijftig scholen in Drenthe hebben interesse getoond in deze methode.

Holland Opera heeft, dankzij publieksonderzoek, een goed beeld van haar publiekssamenstelling. Ze bereikt een jong publiek dat doorgaans geen opera bezoekt. Via samenwerking met steunfunctie-instelling Scholen in de Kunst spelen er kinderen mee met de jaarlijkse kerstvoorstelling in de Veerensmederij. Zo verstevigt de instelling de band met haar jonge bezoekers. Aan de locatievoorstellingen voor volwassenen werken veel vrijwilligers mee; zij fungeren als ambassadeurs.

Geografische spreiding

Holland Opera is stevig geworteld in haar omgeving. 65 procent van de voorstellingen vindt plaats in de Stedelijke Regio Utrecht en circa 70 procent van de bezoeken komt uit de provincie. Ook uit de samenwerkingen op het gebied van cultuureducatie blijkt een goede worteling in de regio. Met het educatieproject 'Muziek-Xpress' bereikt de instelling inmiddels bijna de helft van alle (basis)scholen in Amersfoort. Kunst Centraal bemiddeld in de afzet van schoolvoorstellingen in de provincie. De stedelijke cultuurregio Utrecht onderschrijft haar belang voor de culturele infrastructuur in de regio.

De samenwerking met gezelschappen uit andere regio's, zoals met Het Houten Huis, geeft Holland Opera gelegenheid om ook in de rest van Nederland meer zichtbaar te zijn. De raad vindt dat een goede ontwikkeling. Ook internationaal is de instelling actief en speelt zij opera's, in onder meer Duitsland en Denemarken.

De raad is positief over de ontwikkeling van een online streamingsdienst waarmee de producties nog breder toegankelijk worden gemaakt. Ook zendt

NPO Start registraties van de opera's uit. Holland Opera bereikt ook daarmee een landelijk publiek.

Toepassing Fair Practice Code

Holland Opera past de Fair Practice Code toe, maar laat ruimte voor verbetering. De instelling hanteert de cao Toneel en Dans als uitgangspunt voor het beloningsbeleid van medewerkers. Zzp'ers ontvangen een toeslag van 40 procent voor de sociale lasten. Of de instelling de cao ook met betrekking tot andere (secundaire) arbeidsvoorwaarden volgt, is niet duidelijk.

Holland Opera houdt functioneringsgesprekken met vaste werknemers en wil een standaardprocedure inrichten om samenwerkingspartners en uitvoerenden bij projectevaluaties te betrekken. Bij de werving van nieuwe medewerkers en makers zoekt Holland Opera actief naar mensen die bijdragen aan het diversifiëren van de instelling.

Toepassing Governance Code Cultuur

Holland Opera is transparant over de toepassing van de Governance Code Cultuur. De raad van toezicht kent een evenwichtige man-vrouwverhouding, maar is wat betreft culturele diversiteit eenzijdig samengesteld. Uit de toelichting blijkt niet dat de instelling voornemens is hier actie op te ondernemen. De raad verwacht dat de instelling werk zal maken van deze noodzakelijke ontwikkeling en dit in de periode 2021 – 2024 realiseert.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

De raad vindt dat Holland Opera de afgelopen jaren weliswaar enige vooruitgang heeft geboekt in het naleven van de Code Diversiteit en Inclusie, maar dat zij meer ambitie mag tonen, zowel in het vergroten van de diversiteit onder het publiek als bij het personeel en de raad van toezicht. De instelling bereikt via schoolvoorstellingen een breed, cultureel divers publiek en in de Veerensmederij zijn rolstoelvoorzieningen aanwezig en een ringleiding voor slechthorenden. Voor het vergroten van de diversiteit onder het publiek van de vrije voorstellingen beschrijft Holland Opera echter geen strategie.

De raad is positief over de plannen van Holland Opera om meer met vrouwen te werken. Zo krijgen vier vrouwelijke componisten de opdracht om nieuw werk te maken en wil Holland Opera met meer vrouwelijke technici werken.

De raad vindt het goed dat de instelling met uitvoerenden uit verschillende delen van de wereld gaat werken. Holland Opera schrijft klassiek geschoolde zangers te zoeken die in het Nederlands kunnen zingen. Die groep is volgens de instelling vrij klein. De raad vindt het daarom goed dat Holland Opera

RAAD VOOR CULTUUR

ook producties maakt, waarin de Nederlandse taal minder van belang is. In die producties kunnen zangers in andere talen zingen.